

[Axel Kristensen.]

forhold være meget højere end en toldbeskyttelse på 10 pct. Disse ting var ikke forberedt, og der var ingen mulighed for at få klarhed over dem. Vi kunne så have spurgt hver gang for at fremskaffe dette materiale om, hvad forædlingsprocenterne var, og hvilket land man i de forskellige tilfælde særlig skulle konkurrere med, og hvor høje produktionsniveauerne var i disse lande, så man kunne skønne over, hvad satsen skulle være. Dette materiale kunne ikke skaffes under udvalgsbehandlingen, og derfor havde vi ingen mulighed for at stille ændringsforslag til de satser, der blev forelagt os.

Når der var tale om at overflytte varer til bunden liste, kunne vi spørge: hvorfor skal de overflyttes til bunden liste? Når regeringen før har foreslået dem sat på fri-liste og bagefter overflytter dem til bunden liste, må der vel være en motivering. Vi spurgte så: når nu de har talt med de mennesker, som siger, de skal have en periode til at rationalisere i, hvor lang skal så den periode være? Hvad har de folk sagt? Der havde man ikke fået bindende tilsagn. Når vi så spurgte, hvor meget deres priser ville blive billiggjort ved denne rationalisering, idet en sådan billiggørelse kunne motivere en udskydelse, så erhvervene blev gjort konkurrenceedygtige, havde man heller ikke fået det at vide. Det vil altså sige, at man overflyttede disse varer ved en hyggelig samtale i handelsministeriet, og man havde ikke facts, der kunne forelægges os, hvorefter vi kunne bedømme, om det var rimeligt at overflytte dem.

Det er stillingen, og vi har altså påtaget os et moralsk ansvar ved at sige, at en toldlov er nødvendig, men den toldlov skal være af en sådan karakter, at hvad reddes kan, skal reddes. De satser, der foreligger, er fremkommet ved et politisk kompromis og er ikke baseret på en afvejning af, hvad der er nødvendigt. Derfor kan vi ikke tage ansvaret for disse satser. Derfor er også hele den mistænkeliggørelse, der fra alle sider rettes mod os i denne sag, helt uberettiget.

Thorkil Kristensen: Det er vanskeligt at tage stilling til de mange enkeltheder i disse to lovforslag, når man ikke har været medlem af udvalget. Jeg har haft lejlighed til at

følge forhandlingerne gennem redegørelser i venstres folketingsgruppe, og jeg kan med hensyn til det almindelige grundspørgsmål om forholdet mellem beskyttelse og frihandel sige, at jeg her kan tiltræde den linje, venstre har fulgt. Jeg vil imidlertid gøre en personlig tilføjelse vedrørende sagens behandling.

Jeg tror, det var en fejl, at regeringen lagde sagen op på den måde, det skete i efteråret. Jeg tror, det ville have været rigtigere, klogere, at have stilet efter en mere gradvis afvikling af restriktionerne og til gengæld en mindre toldbeskyttelse, end det her er sket. Jeg tror det, fordi det er meget vigtigt af hensyn til vor eksport til alle sider, at vi ender med et så lavt omkostningsniveau som muligt. Derfor er det ønskeligt, at den fremtidige toldtarif bliver med lave satser. Når vi skal forhandle videre med de seks om en fælles ordning, bliver vi naturligvis nødt til inden for de syv at nærme vore toldsatsler til de andre landes, således som den højtærede udenrigsminister har antydnet i sin redegørelse vedrørende konventionen for nylig, og så er det naturligvis rigtigst af hensyn til vort omkostningsniveau, at vi starter med så lavt et toldniveau som muligt. Vi kan ellers komme for højt op, når vi bagefter skal deltage i en toldharmonisering.

Jeg ønsker, at vi skal ende med så lave toldsatsler som muligt, men jeg erkender, at der kan opstå vanskeligheder for industrien. Jeg tror imidlertid, at det, industrien først og fremmest har brug for, er en overgangsperiode. Jeg synes, de sidste tolv års liberalisering klart har vist, at dansk industri har en betydelig evne til at omstille sig til friere markedsforhold, når den blot får den fornødne overgangstid. Dansk industri har jo nærmest vundet frem i de sidste tolv år i forhold til andre landes industrier i den periode, hvor både vor import og eksport har været genstand for større frihed. Derfor tror jeg, at det, man skulle give den danske industri, ikke er høje permanente toldsatsler, men derimod en jævn overgang til de nye forhold. Derfor ville en ordning med forholdsvis lave toldsatsler og en mere gradvis afvikling af restriktionerne end den, der nu er tilrettelagt, have været det rigtige. Den tid er forbi, hvor spørgsmålet hedder: told kontra re-